

Отже, використання штучного інтелекту для написання судових рішень та слухання справ використовувати можливо. Але на нашу думку потрібно удосконалювати систему штучного інтелекту. Хоча як ми зазначали на нашу думку використання штучного інтелекту в деяких категоріях справ не можливе оскільки ризик помилки занадто великий.

Література:

1. Павлюк О. В. Поннятя штучного інтелекту. *Актуальні проблеми приватного права в умовах євроінтеграційних процесів в Україні* : збірник тез доповідей учасників науково-практичного семінару (13 листопада 2020 року) / за заг. ред. М. С. Долинської, І. В. Красницького, Ю. М. Юркевича. Львів: ЛьвДУВС, 2020. С. 99-100. URL: <https://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/3306/1/13.11.2020.pdf#page=98>

2. Рибікова Г.В. Використання штучного інтелекту в правосудді: Зарубіжний досвід. С. 281-283. URL: <https://er.nau.edu.ua/bitstream/NAU/50907/1/Рибікова19.pdf>

3. Шишка Н. В. Штучний інтелект в українському правосудді: правові передумови запровадження. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2021. № 3. С. 143-145. URL: <https://orcid.org/0000-0002-3396-4530>

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-351-7-122>

КРИМІНОЛОГІЧНІ ЧИННИКИ СОЦІАЛЬНОЇ БУМОВЛЕНОСТІ КРИМІНАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА УХИЛЕННЯ ВІД СПЛАТИ АЛІМЕНТІВ НА УТРИМАННЯ ДІТЕЙ

Яковлева Тетяна Костянтинівна

аспірантка

Донецький державний університет

внутрішніх справ

м. Кропивницький, Україна

Криміналізація є одним із провідних методів розбудови кримінально-правової політики, що зумовлено створенням нових кримінально-правових заборон, здатних забезпечити посилений захист громадян та держави від суспільно небезпечних посягань. Водночас, необхідно враховувати також потребу у забезпеченні принципу

розумної пропорційності між криміналізацією/вторинною криміналізацією діянь та ступенем їх реальної суспільної небезпечності, оскільки створення потенційних «дрімаючих» та «мертвих» норм здатне призвести до переважання кримінального законодавства, створення недієвих загальних та спеціальних норм, які призводитимуть до неоднакового тлумачення закону, неправильної кваліфікації та інших прогалин, які можуть виявитись в процесі виконання правоохоронними та судовими органами своїх безпосередніх функцій. Із цією метою перед криміналізацією необхідно чітко встановити відповідність діяння принципам та підставам криміналізації, а також визначити чи є вони соціально обумовленими. Особливого значення це набуває в контексті захисту прав неповнолітніх осіб.

Належність ухилення від сплати до кола кримінальних правопорушень зумовлено низкою кримінологічних факторів, до яких у більшості випадків вчені відносять рівень суспільної небезпечності протиправного діяння та відсутність інших, окрім кримінально-правових, способів впливу на зменшення його кількісно-якісного показника. З цією метою не тільки встановлюється кримінальна відповідальність, а і визначаються межі покарання, які потенційно є достатніми для забезпечення реалізації кримінальним законодавством свого безпосереднього завдання, яким є захист держави та суспільства від кримінально протиправних посягань та запобігання кримінальним правопорушенням.

Ступінь суспільної небезпечності традиційно вважається оціночною категорією, оскільки залежить від ставлення держави та суспільства до певних діянь, а також їх потенційної можливості зашкодити суспільним відносинам саме в межах цієї країни. У зв'язку із цим кримінальні законодавства різних країн розрізняються між собою переліком діянь, які вважаються караними та суспільно небезпечними. Таким чином, суспільна небезпечність корелюється з менталітетом суспільства та загальним курсом розвитку держави. Суспільна небезпечність ухилення від сплати аліментів на утримання дитини полягає в ігноруванні обов'язку брати участь у вихованні та забезпеченні дитини, що фактично унеможлиблює її нормальний розвиток та становлення в суспільстві як повноцінного громадянина.

Аналіз статистичної інформації правоохоронних органів та судова практика надає підставу для констатації, що кримінальне правопорушення, передбачене ст. 164 Кримінального кодексу України є достатньо поширеним та часто – латентним. Водночас, латентність такого протиправного діяння пов'язано із ігноруванням такого факту тим із батьків із ким проживає дитина. Вивчення ст. 164 КК України свідчить про те, що вона завжди знаходиться в полі зору законодавця, оскільки із моменту прийняття чинного національного кримінального

законодавства в неї п'ять разів вносились зміни. У більшості випадків такі зміни були пов'язані із уточненням видів покарань (посилення меж кримінальної відповідальності), а також зменшенні строку невиконання аліментів, який може свідчити про те, що таке ухилення є злісним (з шести до трьох місяців). Такі кримінально-правові заходи надають можливість здійснювати позитивний вплив на кримінологічну ситуацію шляхом зменшення кількісного показника кримінальних правопорушень, передбачених ст. 164 КК України.

Таким чином, проведене дослідження дозволило підсумувати, що до кримінологічних чинників соціальної обумовленості кримінальної відповідальності за ухилення особи від сплати аліментів на утримання дитини необхідно віднести: 1) рівень суспільної небезпечності кримінального правопорушення і потенційні наслідки для потерпілого, держави та суспільства; 2) відносну поширеність такого діяння, що свідчить про відсутність дієвих способів впливу; 3) ймовірність того, що діяння може входити до детермінаційного комплексу як самостійний чинник, який впливатиме на кількісно-якісний показник інших (зокрема, більш тяжких кримінальних правопорушень).

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-351-7-123>

ПОДАТКОВЕ ПРАВОПОРУШЕННЯ: ПОНЯТТЯ ТА ОЗНАКИ

Манукян Амазасп Аракелович

аспірант кафедри податкового права

*Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого
м. Харків, Україна*

Оскільки концепція податкового права отримала своє закріплення у 2010 році в Податковому кодексі України, то підходи науковців до поняття «податкове правопорушення» ще не є загально визначеними. У зв'язку з активними дискусіями у Верховній Раді щодо змін до Податкового кодексу України, це дослідження є актуальним. Українське податкове законодавство довгий час не включало вину як елемент складу податкового правопорушення, проте в 2021 році вона була врахована, що є великим кроком у розвитку концепції податкового правопорушення.

Поняття «правопорушення» та «делікт» часто вважаються тотожними, адже як під правопорушенням, так і під деліктом розуміють незаконну дію, злочин або проступок. Як зазначає Г. П. Гончар, поняття «делікт» походить з римського права. Деліктом вважається правопорушення, тобто проступок, незаконна дія, злочин.